

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14304,Robotnik.html>
19.05.2024, 06:04

Robotnik

"Robotnik", pismo wydawane IX 1977 – 3 XII 1981 w Warszawie, założone przez członków i współpracowników KOR. Tytuł nawiązywał do

Hasło wydrukowane w **Tom I**

„Robotnika” PPS powstałego w 1894. Nr 1 z datą IX 1977 wyszedł wX 1977. Ukazało się 80 n-rów (numeracja ciągła), w tym 12 n-rów podwójnych i 6 n-rów spec., dodatkowo 1 nr jako odrębne wydanie szczecińskie (z III 1979). Nakł. od 300–400 egz. do 70 tys., przeciętnie 20 tys. egz. Nr. 1–15 o obj. 4 s. w formacie A5, drukowane na powielaczu spirytusowym (n-ry 1–5), od n-ru 6 na ramce sitodrukowej skonstruowanej przez Witolda Łuczywo; od n-ru 16 o obj. 2 s. (n-ry podwójne i n-ry z 1981 – 4 s.) w formacie A4 (układ trzyszpaltowy); po wprowadzeniu udoskonaleń w technice druku – farba przygotowana na bazie pasty bhp Komfort oraz dwuosobowa obsługa ramki – nakł. pisma wzrósł do 3 tys. egz. (od n-ru 19); wychodziło przeciętnie 2 razy w mies., w 1981 rzadziej – 8 n-rów w ciągu roku. W n-rze 73 dodano informację: „Pismo współpracuje z NSZZ «Solidarność» Region Mazowsze”, w nast. n-rach: „Pismo współpracuje z NSZZ «Solidarność» regionów: Mazowsze, Małopolska, Świętokrzyski, Jelenia Góra, Toruń” – po utworzeniu „S” było drukowane w Regionie Mazowsze i kolportowane w strukturach związkowych.

Pomysłodawcy i jawni redaktorzy: Jan Lityński, Wojciech Onyszkiewicz, Henryk Wujec (jawnie od n-ru 17); niejawni: Helena Łuczywo, Ludwika Wujec, Irena Wóycicka. Nad koncepcją pisma pracowali także Elżbieta i Wojciech Maliccy oraz Stefan Kawalec. Jako członków komitetu redakcyjnego podawano: Bogdana Borusewicza, Leopolda Gierka, Franciszka Grabczyka, Stefana Kozłowskiego, Jacka Pilchowskiego, Józefa Ruszara, Andrzeja Spykę, Władysława Suleckiego, Józefa Śreniowskiego, Jana Witkowskiego, Edmunda Zadrożyńskiego; zamieszczano też ich adresy i

telefony. Za poligrafię odpowiadał

W. Łuczywo, współpracował z trzema ekipami drukarskimi: Andrzeja Zielińskiego, Teodora Klincewicza, Witolda Sielewicza. „Robotnik” miał własną sieć kolportażu, odpowiedzialnym za rozprowadzanie pisma był Dariusz Kupiecki (za część nakł. H. Wujec), w Gdańsku kolportażem kierował B. Borusewicz, w Łodzi J. Śreniowski. W piśmie w różnych okresach pracowało lub współpracowało wiele osób, m.in.: Anna Dodziuk, Joanna i Andrzej Gwiazdowie, Maria Pawlicka, Alina Pienkowska, Elżbieta Regulska, Joanna Szczęsna, Anna Walentynowicz, Mirosław Witkowski, Andrzej Zozula.

N-ry spec. zawierały m.in.: nr 35 *Kartę Praw Robotniczych* (nakł. 50 tys. egz.), nr 70/71 dokumentację Grudnia '70 (nakł. 50 tys. egz.), nr 58 kalendarz wydarzeń poświęcony lipcowym strajkom 1980 (nakł. 70 tys. egz.). Zamieszczano rysunki, mapy, zdjęcia. Ostatni nr ukazał się z datą 3 XII 1981 i zawierał tekst Deklaracji ideowej Klubów Rzeczypospolitej Samorządnej Wolność-Sprawiedliwość-Niepodległość.

Większość n-rów kończyła się apelem o nadsyłanie uwag, notatek i przekazywanie pisma innym czytelnikom; informowano także o wpłatach do Kasy Robotniczej – utworzonej przez „Robotnika”, przeznaczonej na pomoc represjonowanym robotnikom oraz na fundusz wydawniczy pisma. „Robotnik” miał zasięg ogólnopolski, najwięcej egz. odbierało Wybrzeże i Śląsk. Jesienią 1977 utworzono w Radomiu komórkę pisma, jej działalność została sparaliżowana (w redakcji był agent SB). W 1978 w Gdańsku rozpoczęto wydawanie „Robotnika Wybrzeża” (1978–1980). W Szczecinie wydawano „Robotnika Szczecińskiego” (1979–1981).

Pismo unikało propagandy, pisano o sprawach codziennych, bliskich robotnikom. Informowano także o prawach obywatelskich i pracowniczych, przede wszystkim o prawie do tworzenia wolnych zw. zaw.; w n-rze 17 ukazał się artykuł-instruktaż J. Śreniowskiego *Strajki w PRL bezpieczeństwo, skuteczność, reprezentacja*. Zamieszczano również teksty nt. historyczne, np. paktu Ribbentrop-Mołotow czy Katynia.

13 XII 1981 redaktorzy (z wyjątkiem H. Łuczywo) i znani władzy kolporterzy „Robotnika” zostali internowani.

Małgorzata Zaremba

[Region Mazowsze, Warszawa](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)